

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

III. Ratio hujus instituti aperitur. Epistola Concilij Africani ad Celestinum explicata contra mentem illustrimi Cardinalis Perronij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

gati in provincias mitti non possunt absque consensu Principum.

V. Idem jus obtinuit olim apud Anglos. Probatur ex Rogero de Hoveden. Prudens Philippi Pulcri Regis ad Bonifacium octavum responsio.

VI. Si quid Legati tentabant adversus canones & vetustam consuetudinem, intercessione regia rescindebatur. Legati persape convellabant dignitatem Episcoporum. Gravis monitio Ivonis Carnotensis ad Hugonem Lugdunensem scribens.

VII. Episcopi regiam auctoritatem implorabant adversus temeritatem Legatorum. Probatur ex Ivone.

VIII. Legatorum facultates examinari debent ante quam munere suo fungantur. Probatur exemplis.

ADDITIO.] Canones quidam Concilij Claromontani sub Urbano secundo nunc primum eduntur. De censu annuo Episcoporum, quem ex Altariis recipere debent. Emendatus & illustratus canon primus Concilij Nemansensis. Illustratus etiam canon quartus Concilij Claromontani. Dedit is originem juri Presentationis, quo Abbates fruuntur quoad Ecclesias parochiales. De Primatu Lugdunensi. Eiacriter vestiverunt Senonenses. De archiepiscopatu Dolensi. Rursus nonnulli canones Claromontani nunc primum editi.

I. SUPEREST ut examinemus an per illas tempestates pessumdata fuerit regia auctoritas quoad convocationem Conciliorum Gallicanorum aut promulgationem decretorum pro ordinanda politia ecclesiastica propositorum. Lucem magnam iis quae dicturi sumus afferet distinctio illa quam supra attulimus inter synodos ecclesiasticas & regias, quae à Pippino Rege introducta fuit, simulque viam aperiet ad perfectam intelligentiam hujus difficultatis. Nam synodi ecclesiasticae cognoscebant de litibus & controversiis quae ad causas communes pertinebant; interdem verò canones condebant, qui tum demum obtinebant vim legis postquam eos Princeps confirmaverat in synodo regia. At Legati omnem horum Conciliorum auctoritatem in se traxerunt, atque etiam cognitionem causarum quas in Conciliis provincialibus tractari receptum antea erat. Confirmationem autem canonum Summo Pontifici reservaverunt. Quo agendi modo multum imminuta est regia auctoritas. Attamen Principes eam sartam tectam conservaverunt in tribus capitibus magni momenti. Primum enim passi non sunt Legatos absque consensu suo exequi munia legationis intra Gallias. Tum si quid à Legatis tentabatur adversus canones & vetustam consuetudinem, intercessione regia infringebatur. Demum suae dispositioni conservaverunt convocationem Conciliorum regiorum.

II. Primum omnium satis constat Legatos nullam muneris sui functionem attinge.

Tom. II.

re in Gallia potuisse absque petitione aut expresso consensu Regis, cum id aperte doceat Gregorius magnus. Iusserat ille synodum in Gallia celebrari, ad abolendam simoniam. Verum Episcopi parum erant solliciti de exequendis iussis ejus. Quare Gregorius cupit ut Legatus apostolicae sedis ad Gallias accederet pro executione sui consilij. Quoniam verò jura Principum rectè noverat, negotiorum tractationi assuetus, quòd responsalem apostolicae sedis egisset apud Imperatores Constantinopolitanos, Regum Francorum auctoritatem sartam tectam integramque esse voluit. Itaque anno sexcentesimo primo summo studio institit apud Reginam Brunichildem ut ipsa ad se scriberet, quatenus, si ita Regina jufferit, Legatum cum consensu auctoritatis regiae in Galliam mittat, cujus industria corruptelae consuetudinis ad regulam dirigerentur in synodo regni: Sed quoniam eos quorum est

Vide supra lib. 5. cap. 56. & cap. 58

Vide lib. 1. c. 16. §. 6.

S. Gregor. lib. 9. epist. 64.

Idem lib. 11. epist. 8.

locus haec insequi nec sollicitudo ad requisitionem nec zelus excitat ad vindictam, scripta ad nos vestra discurrant, ut personam, si precipitis, cum vestra auctoritatis assensu transmittamus, quae una cum aliis sacerdotibus haec & subtiliter querere & secundum Deum debeat emendare. At Regina morem gerens Pontifici, Legatos anno sequenti sexcentesimo secundo misit Romam pro variis negotiis, eisque inter cetera mandavit ut Legatum apostolicae sedis in Galliam mitti peterent, ut constet ex quadam Gregorij epistola, qua hanc Reginae pietatem mirifice laudat. Praefati autem viri magnifici filij nostri, inquit Gregorius ad Reginam Brunichildem scribens, dato capitulari inter cetera perierunt, quod sibi ex vestra perhibere jussione mandatum, ut talis debeat à nobis in Galliis persona transmitti quae facta synodo cuncta quae contra sacratissimos canones perpetrantur omnipotenti Deo auctore possit corrigere. Verum res ista caruit effectu, ob bella apud Gallias suborta. Ceterum jus illud regium confirmari etiam potest ex literis Summorum Pontificum Vigilij & Pelagij, quorum verba relata sunt ad calcem capitis decimi noni. Quippe duo illi Pontifices declarant se vicariatum suum concessisse Episcopis Arelatenisibus juxta petitionem Regum, juxta petitionem & mandatum.

III. Ratio hujus introductionis haud dubie canonica est, quandoquidem Summi Pontifices se ad eam accommodant. Peti autem ex eo potest, quòd extraordinarium in politia ecclesiastica esset mitti in provincias Legatum qui Concilii provinciarum interesset, quemadmodum ad Celestinum Papam scribit Concilium Africanum: Nam ut aliqui

N n ij

Vide supra cap. 14. hujus libri.

tanquam à sanctitatis tue latere mittantur, nulla invenimus patrum synodo constitutum. Vnde concludunt non toleraturam diutiùs Africam Faustini Episcopi sedis apostolicæ Legati præsentiam. De illo enim intelligi debet hic locus; non autem de Apiario, ut censuit illustrissimus Cardinalis Perronius. Securi sumus quòd cum, probitate ac moderatione tue sanctitatis, salva fraterna caritate ulterius Africa minimè patietur.

IV. Fatendum quidem est hanc Africanorum propositionem esse contrariam Concilio Sardicensi, quod sedis apostolicæ Vicarios in synodis provinciarum tum adesse finit si causa Episcopi dejecti retractanda fuerit. Verùm Afris ignotum erat istud Concilium. Canones autem in eorum synodo propositi *rogelas* accusati sunt, ob hoc quòd è Synodo Nicæna laudarentur, cum revera Nicæni non essent. Interim Africanorum regula certa manet; nisi si causus evenerit in Concilio Sardicensi notatus. Vnde sequitur necessarium esse ut si ea tempora incidant ut necesse sit hanc disciplinæ canonicæ regulam transgredi, suprema protectionis canonum auctoritas, quæ penes Reges est, conveniat cum suprema executionis auctoritate, quæ ad Summos Pontifices pertinet, atque adeo non posse Legatos mitti in provincias, nisi ita fieri Principes consentiant ob causam aliquam quæ ad statum Ecclesiæ Gallicanæ pertineret. Equidem Pontifices Romani suos Nuncios sive Apocrisarios habebant Constantinopoli degentes apud Imperatores. Verùm id fiebat ex consensu Imperatorum, ac præterea Apocrisarii illi nullam jurisdictionem exercebant in vicinis patriarchatibus, nisi ex speciali delegatione Principis. Exemplo sit Iustinianus, qui Pelagium sedis apostolicæ Apocrisarium, Euphremium Patriarcham Antiochenum, & Petrum Hierosolymitanum, ac Hypatium Ephesinum Episcopos delegavit, qui Pallium auferrent Paulo Patriarchæ Alexandrino, qui decreto Principis damnatus erat, & in exilium pulsus apud urbem Gazam, quò se iudices delegati contulerunt pro executione. Verùm munus horum Apocrisariorum, sive Responsalium, in suggestionibus positum erat quas Principibus faciebant pro negotiis Ecclesiæ Romanæ & publicis Ecclesiæ occidentalis. Sic suum quisque Patriarcha Apocrisarium generalem mittebat pro universa Diocesi patriarchali, ut constat ex capite tertio Novellæ constitutionis sextæ Imperatoris Iustiniani, & à nobis supra adnotatum est in cap. xvi. libri quinti, paragrapho quarto.

V. Ius autem illud adeo competit Regibus, ut non solum nostri, sed etiam Angli,

illud semper summa cura retinuerint. Illustre hujus rei argumentum extat, etiam post introductam Legatorum frequentiam. Cùm enim anno M C X I X. Callistus Papa & Henricus primus Rex Angliæ convenissent apud Gisfortium in Normannia, concessit Regi Pontifex ut antiquæ regni ejus consuetudines manerent, ac nominatim, ne quis Legatus in Angliam mitteretur, nisi ita fieri Princeps postularer à Pontifice. Diserta sunt in eam rem verba Rogerij de Hoveden in parte priori annalium. *Rex à Papa impetravit, ut omnes consuetudines quas pater suus in Anglia & in Normannia habuerat sibi concederet, & maxime ut neminem Legati officio in Anglia fungi permetteret, si non ipse (aliqua præcipua querela exigente, quæ ab Episcopis regni sui terminari non posset) hoc fieri à Papa postularer.* Reges verò Francorum hunc usum semper retinuisse constat ex ea quæ inter Bonifacium octavum Papam & Philippum Pulcrum Regem suborta est discordia, affirmante Pontifice, misso in Galliam Ioanne Cardinale, posse se liberè Legatos & Nuncios ad regna mittere *absque petitione cuiuslibet vel consensu, usu vel consuetudine contrariis nequaquam obstantibus.* At Philippi responsio, tametsi multa comitate condita, factam tectam integramque præstat auctoritatem regiam. Ait enim non prohibere se quin Legati, Nuncios, & aliæ personæ accedant ad Gallias, nisi sibi & regno sine legitima ratione suspecti, vel aliàs habeat justam causam. Praxis quæ dein obtinuit usque ad hæc nostra tempora præclarè admodum probatur auctoritate Actorum quæ edita sunt in capite xxiii. §. ii. Libertatum Ecclesiæ Gallicanæ.

VI. Nunc veniendum est ad alterum caput nostrarum observationum. Illud autem versatur in jure quo usos fuisse diximus Reges nostros, prohibendi ea quæ à Legatis tentarentur contra Canones. quæ propositio omnino manifesta est. Legati per sepe convellebant dignitatem Episcoporum, eisque interdum nonnulla præcipiebant, intentata excommunicationis pœna, propter causas indifferentes, sive etiam in certis capitibus quæ antiquis canonibus contraria erant. Constat id ex epistolis Ivonis Episcopi Carnotensis: qui alicubi Hugonem Archiepiscopum Lugdunensem sedis apostolicæ Legatum rogat ne deinceps novi quicquam præcipiat adversus Canones & jus Episcopis quæsitum; ne si ea imperentur quæ effici non possint, contumaciter ejus imperia spernantur. Tum eum monet debere prudentiam ejus considerare, cùm aliquid in materia levi & indifferenti præcipit, vel quando imminuit aut mutat ea quæ antiquitas sancivit;

Vide lib. 5. c. 17.

Liberatus in Breviatio cap. 23.

Vide lib. 5. cap. 16. §. 5.

Vide lib. 5. cap. 17. §. 2.

Vide supra lib. 5. cap. 16. §. 17.